

Eesti Rahvusraamatukogu

majandusaasta aruanne

01.01.2017 - 31.12.2017

Registrikood:	74000139
Aadress:	Tõnismägi 2 15189 Tallinn
Telefon:	3 726 307 501
Faks:	3 726 311 410
Elektronpost:	nlib@nlib.ee
Kodulehekülg:	www.rahvusraamatukogu.ee
Peadirektor:	Janne Andresoo
Audiitor:	Grant Thornton Baltic OÜ

SISUKORD

Tegevusaruanne.....	3
Raamatupidamise aastaaruanne.....	7
Bilanss.....	7
Tulemiaruanne.....	8
Rahavoogude aruanne.....	9
Netovara liikumise aruanne.....	10
Majandusaasta aruande lisad.....	11
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted.....	11
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed.....	14
Lisa 3 Maksud.....	14
Lisa 4 Materiaalne põhivara.....	15
Lisa 5 Immateriaalne põhivara.....	16
Lisa 6 Kapitalirent.....	17
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed.....	17
Lisa 8 Kasutusrent.....	18
Lisa 9 Müügitulu.....	19
Lisa 10 Sihtfinantseerimine.....	20
Lisa 11 Majandamiskulud.....	21
Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud.....	22
Lisa 13 Tööjõukulud.....	22
Lisa 14 Seotud osapoolte tehingud.....	22
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.....	23
Majandusaasta aruande allkirjad.....	24

Tegevusaruanne

2017. aasta oli Eesti Rahvusraamatukogule (RR) tegus ja saavutusrikas aasta. Seda kinnitavad RR-i põhiliste statistiliste näitajate trendid: nii raamatukogu külastuste, kojulaenutuste kui ka uute lugejate arv on suurenenud. RR-i rolli suurendamiseks ühiskonnas ning rahvusteadusi toetavate komplekteerimispõhimõtete ja teenuste eelisarendamiseks kavastasime 2017. a olulised ülesanded kolme tegevusfookusena.

Esimesesse fookusesse, millel nimeks Kogu lugu, võtsime tegevused, mille sihiks on teha meid rahvus- ja teadusraamatukoguna avatumaks, arusaadavamaks ning kättesaadavamaks. Samuti olid siia fookusesse koondatud ettevõtmised seotud tänavust RR-i 100. aastapäeva tähistavateks üritusteks valmistumisega.

Meie eesmärk on hoida lojaalseid lugejaid, laiendada ning tugevdada strateegiliste partnerite võrgustikku ning kaasata raamatukogukasutajaid veelgi laiemalt. Seepärast suunasime mullu – ja suuname järgnevatelgi aastatel – kõrgendatud tähelepanu spetsialistidest kasutajaile, et nad oleksid teadlikud RR-i pakutavatest teenustest, aga eelkõige e-teenustest ning erialateavikute kojulaenutuse võimalustest. Samuti on meie kindlaks sihiks põhikooli- ja gümnaasiumiõpilasteni jõudmine, keda peame lugejaskonna järelkasvuks. Seda pürgimust toetas ka Kultuuriministeriumi algatatud mullune teema-aasta – Laste- ja noortekultuuri aasta.

On heameel tõdeda, et möödunud aastal õnnestus meie kogude ning kasutajate lähendamiseks luua uutmoodi koolitus- ja haridusprogramm, millega parendasime tuntavalt oma koolitus- ja haridustegevuse kvaliteeti. Meie kasutajate selgema kõnetamise eesmärgil oli mullu RR-i spetsialistide fookuses eelkõige näitustega seotud haridustegevus. Haridusliku lisaväärtuse pakkumine ja raamatukogu kui avatud õpikeskkonna loomine on RR-i mõju suurendanud.

Edukaks osutus raamatukogu teenuste ja kogude tutvustamine kultuuriprogrammi kaudu laiemaltki: võtsime mullu mitmel eri viisil osa EV 100 programmi tegemistest. Uuendasime e-näitust Parlament ja aeg ning tegelesime I Riigikogu koosseisu kuulunute elulugude koostamisega. Uues, tänapäevases vormis valmis meil näitus Maapäev 100. Samuti tutvustasime RR-i Euroopa Liidu infokeskuses pakutavaid teenuseid lisaks aastaringsetele Facebooki-kampaaniatele ka Euroopa päeval Eesti saatkonnana osaledes. Näituselt Neeme Järvi 80 – sissevaade maestro loomingulisse arhiivi said kultuurihuvilised mullu mitmekülgse ülevaate dirigendi loomingust, RR-i kunstide teabekeskuse muusikakogust ja pakutavatest teenustest. Menukateks näitusteks olid 50 restaureeritud aastat ja Raamatuid hävinud Narva Jaani kirikust. Neist esimene moodustas koos temaatiliste töötubadega toimiva koosluse ja andis andis huvilistele ülevaate RR-i praegusest restaureerimistegevusest, selle valdkonna arenguist viiel kümnendil ning ka meil pakutavatest teenustest.

Eelmisel aastal toimus kahe mahuka näituse väljatöötamine tänavuseks juubeliaastaks. Nendeks on RR-i ja Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistav suurnäitus 100 aastat kirjandust, mis annab ülevaate eesti kirjandusest a-il 1918–2018, ning Läti, Leedu ja Eesti ühisprojektina valmiv Keelu all! Balti raamat 1918–1940, mis käsitleb raamatute kirjastamist Baltimaades. Eduka koostöö näiteks tuleb kindlasti lugeda ka RR-s ja Tallinna Linnaarhiivis toimunud konverents Reformatsioon – tõlgendused ja tõlked, mis oli pühendatud reformatsiooni 500. aastapäevale.

Eelmisel aastal toimunud kogude ja teenuste tutvustamist saab iseloomustada mitmekülgse pakatina: viisime pop-up-üritusi läbi ka Telliskivi loomelinnakus ning OÜ-s Spring Hub. Möödunud aastal oli rõõmustav tõdeda, et tehtud teavitustöö tulemusel kasvas meil ühiskonnateaduste valdkondadesse kuuluvate raamatute kojulaenutuste arv. Kogude tutvustamise ja kättesaadavaks tegemise vallas kujunes möödunud aastal tipp-sündmuseks humanitaarteaduste lugemissaali uuendamine ja taasavamine koos kultuuriprogrammiga. Uuenenud humanitaarsaali võimalused on nüüd kasutajaile hästi teada ja saali kasutatakse aktiivselt.

Meie kogude kättesaadavuse parendamiseks oli möödunud aastal tähelepanu ka metaandmetega seotud tegevustel. Viisime lõpule RR-i kogudesse kuuluvate Estonica-teavikute retrospektiivse märksõnastamise ja liigitamise, mille tulemusel suurenes rahvusbibliograafia teenuse kasutusmugavus: meie kogud on nüüd kasutajatele lihtsalt leitavad. Mullu lõpetasime ka enne Teist maailmasõda raamatukogule hangitud venekeelsete raamatute retrospektiivse kataloogimise ja enne 1940. a salvestatud Eesti heliplaatide sisestamise e-kataloogi ESTER. Selle tulemusel suurenes kogude kättesaadavus e-kanalite kaudu märgatavalt.

Tegime eelmisel aastal rohkelt ettevalmistusi uuele väljaannete kataloogimisstandardile RDA (Resource Description and Access) üleminekuks. Praegu kasutatavate standardite asendamine uue ja kaasaegsemaga võimaldab pikemas perspektiivis vähendada teavikute kataloogimisega seotud kulusid ning tõsta andmekvaliteeti. Muudatus toetab maailma raamatukogude loodavate andmete ühilduvust ja hoogustab andmete taaskasutust. See on eeldudeks mäluasutuste andmekogude koosvõimele, loob võimaluse raamatukogu kataloogi ja Eesti rahvusbibliograafia andmebaasi ERB kasutusmugavuse suurendamiseks ning uute teenuste väljatöötamiseks.

Meie teine tegevusfookus kandis pealkirja Säilituseksemplari keskus. Selle sihiks oli 2017. aastal kehtima hakanud säilituseksemplari seadusest (SäES) tulenevate uute tegevuste käivitamine ning tööprotsesside sujuvuse tagamine. Meie eesmärgiks on pakkuda kvaliteetset, usaldusväärset teenust kirjastajatele ja säilituseksemplari saavatele raamatukogudele. Samuti on sihiks säilituseksemplari alusel pakutavate teenuste arendamine koostöös teiste mäluasutusega. Möödunud aastal juurutasime edukalt SäES-iga seotud töövood, kinnistasime tööprotsessid. Säilituseksemplaride hankimine ja edastamine kõigile SäES-is nimetatud raamatukogudele kulgeb tõrgeteta, ka väljaannete algmaterjali kogumise töövoog on sujuv.

Käes on kirjastajate portaali II etapi arenduste – s.o digitaalse ainestu säilimist ja kättesaadavaks tegemist tagavate töövoogude automaatseks toimimiseks vajalike arenduste – lõpuleviimine ning rakendamine. Suurendasime mäluasutuste koostööd

Eestis ja ka Euroopas Digitaalmälu seminari korraldamisega, mille teemadeks olid mullu digitaalainestu loomine, lisandväärtuse andmine ja kättesaadavus, nii SäES kui ka Euroopa digitaalsesse ühtsesse turgu puutuv. Oluliseks saavutuseks oli portaali DIGAR Eesti perioodika täiendamiseks uue digiteerimise ja segmenteerimise töövoov käivitamine, mille tulemusel kasvas Eesti digitaalse perioodika kasutamine.

SäES-ist tulenevalt alustas RR eelmisel aastal ka säilituseksemplaride laekumise riikliku järelevalve teostamist. Oluline on seegi, et RR-i dokumendihaldussüsteemis loodi autoriõiguste andmete register, mille eesmärk on andmete süstematiseeritud kujul taaskasutamise võimaluse loomine autoriõiguste omajate leidmiseks. See võimaldab aidata kõiki mäluasutusi.

Kolmas tegevusfookus – Teenusepõhine organisatsioon – suunas meie tähelepanu teenustele, teenuse- ja teeninduskvaliteedile. Võtsime vaatluse alla teeninduskvaliteedi ja kõik teenustega seotud tööprotsessid, eesmärgiga muuta need kvaliteetsemaks, kasutajasõbralikumaks ning efektiivsemaks. Teenusepõhist organisatsiooni ja juhtimist juurutasime tegevuste parema läbipaistvuse ja optimeerituse tagamiseks, eesmärkide ning tulemustega selgema seose loomiseks. Tehtu hõlmas RR-i tegevuste ja vajatavate ressursside kaardistamist ja seostamist teenustega, samuti teenuste seostamist raamatukogu ülesannete ning eesmärkidega. Selle fookuse abil hoogustasime RR-i arengut paindlikumaks, kasutajakeskemaks ja õppivaks organisatsiooniks.

Viisime lõpule teeninduskvaliteedi projekti II etapi (2016–2017). Selle raames uuendasime teenindusstandardit, arendasime ja hindasime teenindajate oskusi. Oleme oma toodete ja teenuste koolitused viinud läbi uue koolitusprogrammi alusel. Tänu neile meetmeile kogesime möödunud aastal RR-i kasutajate rahulolu kasvu. Väga oluliseks tegevuseks oli RR-s ka kasutatavate ajaressursside kaardistamine, mille tulemusena saime teada, kui palju tööaega kulub raamatukogu põhitegevustele. Edukalt tegelesime RR-i põhiteenuste kirjeldamise ja dokumenteerimisega: selle tulemusel koostasime põhiteenuste praegust seisundit kajastavad teenusekaardid, mis on sisendiks tegevuste edasisele analüüsile ning teenuste süsteemsele juhtimisele.

Jätkasime osalemist Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni standardi ISO/DIS 21248 Information and documentation – Quality assessment for national libraries väljatöötamises: valmiv rahvusvaheline standard võimaldab peagi RR-i ja teiste rahvusraamatukogude näitajaid senisest paremini võrrelda.

Teenuste arendamise vallas oli tähtis raamatukogudevahelise laenutuse teema. Loodi visioon üle-eestilise haardega uuenduslikust RVL-teenusest. Kõiki raamatukogusid kaasava kaasagse RVL-teenuse projekt on saanud hea vastuvõtu osaliseks nii Eesti raamatukoguhoidjate kui ka EAS-i poolt.

FINANTSNÄITAJAD (tuhandetes eurodes)	2015	2016	2017
Bilansimaht	13 341	13 588	13 856
Käibevara	943	1 004	1 238
Põhivara	12 398	12 583	12 619
Lühiajalised kohustised	430	489	663
Pikaajalised kohustised	6	0	0
Netovara	12 904	13 099	13 194
Müügitulu	586	672	643
Eraldised riigieelarvest	5 455	5 840	6 288
Muud sihtfinantseeringud	396	679	513
Tegevuskulud	6 438	7 001	7 360
Tulem	8	194	95
SUHTARVUD	2015	2016	2017
Käibevara/lühiajalised kohustised	219%	205%	187%
Põhivara/bilansimaht	93%	93%	91%
Netovara/bilansimaht	97%	96%	95%
Müügitulu/eraldised	11%	12%	10%

2017. aastal töötas Eesti Rahvusraamatukogus keskmiselt 264 töötajat; töötajatele makstud töötasude üldsumma oli 3 409 706 eurot. Peadirektori töötasu oli 49 059 eurot.

Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu koosneb seitsmest liikmest. Nõukogu liikmetele maksti tasu 2017. aastal kokku 2 210 eurot.

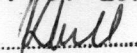
Raamatupidamise aastaaruanne
Bilanss

(eurodes)

AKTIVA (vara)	lisa	31.12.2017	31.12.2016
Käibevara			
Raha		876 982	685 427
Nõuded ja ettemaksed	2	332 145	274 194
Varud		28 628	44 612
Käibevara kokku		1 237 754	1 004 233
Põhivara			
Materiaalne põhivara	4	12 503 419	12 452 878
Immateriaalne põhivara	5	115 141	130 609
Põhivara kokku		12 618 560	12 583 487
AKTIVA (vara) KOKKU		13 856 314	13 587 720
PASSIVA (kohustised ja netovara)			
Lühiajalised kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Pikaajaliste laenukohustiste tagasimaksed järgmisel perioodil	6	0	6 499
Võlad ja ettemaksed	7	662 566	482 554
Lühiajalised kohustised kokku		662 566	489 053
Kohustised kokku		662 566	489 053
Netovara		13 193 748	13 098 667
PASSIVA (kohustised ja netovara) KOKKU		13 856 314	13 587 720

 Allkirjastatud
 identifitseerimiseks

11-04-2018

 Grant Thornton Baltic OÜ

Tulemiaruanne

(eurodes)

	lisa	2017	2016
Müügitulu (Tegevustulu)	9	643 421	672 330
Eraldised riigieelarvest (Tegevustoetus)		6 288 000	5 840 189
Eraldised põhivara soetamiseks	10	264 059	467 027
sh välisabi		62 173	0
Eraldised tegevuskulude katteks	10	248 539	212 144
sh välisabi		6 446	0
Muud tegevustulud		12 516	5 099
Kokku tegevustulud		7 456 536	7 196 790
Kaubad, toore, materjal ja teenused (majandamiskulud)	11	-1 827 803	-1 623 396
Mitmesugused tegevuskulud	12	-366 063	-381 930
Tööjõukulud	13	-4 664 695	-4 435 681
Muu tegevuskulu		-2 000	0
Põhivara kulum ja väärtuse langus			
Arvestatud kulum	4,5	-499 794	-560 308
sh mitteamortiseeriva põhivara mahakandmine		-7 847	-5 609
Põhivara kulum ja väärtuse langus kokku		-499 794	-560 308
Kokku tegevuskulud		-7 360 355	-7 001 315
Tegevustulem		96 181	195 475
Finantstulud ja –kulud			
Intressikulu		-1 230	-1 231
Intressitulu		129	122
Finantstulud ja –kulud kokku		-1 100	-1 109
Aruandeaasta tulem		95 081	194 366

 Allkirjastatud
Identifitseerimiseks

11-04-2018

 Allkirjastatud
Grant Thornton Baltic OÜ

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	lisa	2017	2016
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		96 181	195 475
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum	4,5	499 794	560 308
Põhivara soetamiseks käibemaksukulu		66 799	132 628
Sihtfinantseerimise tulud põhivara soetuseks	10	-264 059	-467 027
Põhitegevusega seotud käibevara muutus		-58 405	33 200
Varude muutus		15 984	9 675
Põhitegevusega seotud kohustiste muutus		50 606	103 836
Kokku rahavood põhitegevusest		406 900	568 095
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel tasutud Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		-522 585	-869 750
Laekunud intressid		314 840	417 850
		129	122
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-207 616	-451 778
Rahavood finantseerimistegevusest			
Tasutud kapitalirendimaksud	6	-6 499	-10 666
Makstud intressid		-1 230	-1 231
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-7 729	-11 897
Rahavood kokku		191 555	104 420
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul			
Raha ja selle ekvivalentide muutus		685 427	581 007
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul		876 982	685 427

Netovara liikumise aruanne

(eurodes)

31.12.2015	12 904 301
2016. aasta tulem	194 366
31.12.2016	13 098 667
2017. aasta tulem	95 081
31.12.2017	13 193 748

Majandusaasta aruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Lisaks eeltoodule on Eesti Rahvusraamatukogu kui avalik-õigusliku isiku majandusaasta aruande koostamisel arvestatud avaliku sektori finantsarvestuse ja – aruandluse juhendis sätestatud nõuete ja arvestuspõhimõtetega. Juhul, kui Raamatupidamise Toimkonna juhendites esitatud arvestuspõhimõtted erinevad avaliku sektori finantsarvestuse ja – aruandluse juhendis sätestatud arvestuspõhimõtetest, lähtutakse avaliku sektori juhendis sätestatud põhimõtetest.

Vara ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiajaliste varadena on näidatud varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal. Lühiajaliste kohustistena on näidatud kohustised, mille maksetähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansipäevast. Ülejäänud varad ja kohustised on näidatud pikaajalistena.

Tulude, kulude ja kasumi kajastamiseks on kasutatud Raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha ja rahavood

Raha ja raha ekvivalentidena rahavoogude aruandes näidatakse raha kassas ja arvelduskontode jääke. Rahavoogude aruande koostamisel on kasutatud kaudset meetodit.

Nõuded ostjate vastu

Ostjatelt laekumata arved kajastatakse lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Lootusetud nõuded on aruandeaastal antud inkassofirmadele.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumus, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega seotud otsestest kuludest. Varude arvestuses kasutatakse FIFO meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtuvalt sellest, kumb on madam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus.

Allkirjastatud
Identifitseerimiseks

11-04-2018

AKM
Grant Thornton Baltic OÜ

Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara on vara, mille kasutusiga on pikem kui üks aasta ja mille maksumus ületab 5000 eurot. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest otsestest kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja – aruandluse juhendile ei lisata alates 01.01.2004 põhivara soetusmaksumusele tagastamisele mittekuuluvat käibemaksu, käibemaks kantakse aruandeperioodi kuludesse. Vara, mille maksumus ei ületa 5000 eurot, loetakse väheolulise maksumusega varaks ja kantakse soetamisel kuludesse.

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum. Kulumit arvestatakse lineaarselt lähtudes vara kasulikust tööeast. Põhivaragruppide amortisatsiooninormid on järgmised:

hooned ja hoonestusõigus	2 % aastas
masinad ja seadmed	10 - 20% aastas
muu inventar	10 - 25% aastas

Teavikud ja kunstiväärtused võetakse arvele soetusmaksumuses, nende puhul piirväärtust ei rakendata. Maad, teavikud ja kunstiväärtusi ei amortiseerita. Teavikud ja kunstiväärtused kantakse bilansist maha siis, kui need on kasutamiskõlbmatud või hävinenud.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara on füüsilise substantsita vara, mille kasutusiga on pikem, kui üks aasta ja mille maksumus ületab 5000 eurot. Immateriaalset vara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum. Kulumit arvestatakse lineaarselt lähtudes vara kasulikust tööeast. Tarkvara amortiseeritakse 14 - 25% aastas.

Rendid

Kapitalirendina kajastatakse rendilepinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõik ülejäänud rendilepingud on kajastatud kasutusrendina.

Kapitalirendi kohustist vähendatakse põhiosa tagasimaksetega, intressikulu kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna. Kasutusrendimaksud kajastatakse kasumiaruandes kuluna tekkepõhiselt rendiperioodi jooksul.

Tulu

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Toetused

Tegevustoetusi kajastatakse raha laekumisel tulemisaruandes tuluna.

Sihtfinantseerimine tegevuskulude katteks kajastatakse lähtuvalt tulude-kulude vastavuse printsiibist. Selliseid laekunud sihtfinantseerimise summasid, millele vastavad kulud tekivad järgmisel perioodil, näidatakse bilansi real „Võlad ja ettemaksud“.

Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks kajastatakse tuluna selles perioodis, millal sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis põhivarana arvele.

Muud sihtfinantseerimised näidatakse tuluna siis, kui on täidetud finantseerimisega kaasnevad tingimused, finantseerimise summat saab usaldusväärset määrata ning laekumine on tõenäoline.

Välisvaluutas toimuvate tehingute kajastamine

Välisvaluutas toimuvad tehingud kajastatakse tehingu toimumise päeval kehtiva Euroopa Keskpannga valuutakursiga. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes. Välisvaluutas fikseeritud vara ja kohustised on ümber hinnatud Eurodesse bilansipäeva valuutakursside alusel.

Seotud osapoolte tehingud

Rahvusraamatukogus loetakse seotud osapoolteks peadirektor ja töötajad, kellel on õigus sõlmida Rahvusraamatukogu nimel lepinguid ning nõukogu liikmed, nende lähedased pereliikmed (sh elukaaslased ja lapsed) ning nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Aruandeaasta finantsaruanded kajastavad olulisi vara ja kohustiste hindamist mõjutavaid asjaolusid, mis ilmsid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul ning on seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega. Olulisi bilansipäevajärgseid sündmusi, mis ei ole seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega, ei kajastata bilansis, nende olemasolul on nende sisu avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

	lisa	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded ostjate vastu		60 322	42 493
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuded		-1 302	-5 883
Muud viitlaekumised		963	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3	5 989	12 319
Saamata sihtfinantseerimised	10	5 861	0
Saamata seadusandlusest tulenevad toetused		178	486
Muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud		259 893	224 436
Muud lühiajalised nõuded		241	342
Kokku		332 145	274 194

Muude ettemakstud tulevaste perioodide kuludena on kajastatud järgnevateks perioodideks tellitud perioodika, andmebaaside kasutamise litsentside jms eest tehtud ettemaksed.

Lisa 3 Maksud

	31.12.2017		31.12.2016	
	lisa	ettemakse	võlg	ettemakse
Ettemaksukonto		5 989	0	12 319
Käibemaks			24 283	26 689
Erisoodustuste tulumaks			2 869	2 913
Üksikisiku tulumaks			49 240	44 445
Sotsiaalmaks			104 341	96 527
Töötuskindlustusmaks			6 384	5 742
Kogumispensioni makse			4 848	4 253
Kokku ettemaksed	2	5 989	0	12 319
Kokku võlad	7	0	191 965	0

Lisa 4 Materiaalne põhivara

	Maa	Ehitised ja hoonestus- õigus	Masinad ja seadmed	Infotehno- loogia ja muu inventar	Kunsti- väär- tused	Teavikud	Ettemaks ja lõpetamata põhivara	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2015	666 017	19 296 077	1 140 466	545 632	70 290	4 063 424	73 895	25 855 801
Soetamine 2016	0	95 314	37 889	36 833	0	201 762	336 692	708 490
Ümberklassifitseerimine	0	410 587	0	0	0	0	-410 587	0
Mahakandmine 2016	0	0	-117 570	-268 110	-363	-5 609	0	-391 652
Soetusmaksumus 31.12.2016	666 017	19 801 978	1 060 785	314 355	69 927	4 259 577	0	26 172 639
Akum kulum 31.12.2015	0	-12 089 448	-1 080 874	-410 010	0	0	0	-13 580 332
Arvestatud kulum 2016	0	-388 486	-25 602	-52 871	0	0	0	-466 959
Maha kandmine 2016	0	0	105 209	222 321	0	0	0	327 530
Akum kulum 31.12.2016	0	-12 477 934	-1 001 267	-240 560	0	0	0	-13 719 761
Jääkmaksumus 31.12.2016	666 017	7 324 044	59 518	73 795	69 927	4 259 577	0	12 452 878
Soetusmaksumus 31.12.2016	666 017	19 801 978	1 060 785	314 355	69 927	4 259 577	0	26 172 639
Soetamine 2017	0	112 470	75 937	109 127	417	151 148	0	449 099
Saadud mitterahalise sihtfinantseerimisena	0	0	0	0	0	64 219	0	64 219
Ümberklassifitseerimine	0	0	-118 407	118 407	0	0	0	0
Mahakandmine 2017	0	0	-36 293	0	-384	-7 464	0	-44 141
Soetusmaksumus 31.12.2017	666 017	19 914 448	982 022	541 890	69 960	4 467 480	0	26 641 817
Akum kulum 31.12.2016	0	-12 477 934	-1 001 267	-240 560	0	0	0	-13 719 761
Arvestatud kulum 2017	0	-403 282	-17 773	-33 875	0	0	0	-454 930
Ümberklassifitseerimine	0	0	105 017	-105 017	0	0	0	0
Maha kandmine 2017	0	0	36 293	0	0	0	0	36 293
Akum kulum 31.12.2017	0	-12 881 216	-877 730	--379 452	0	0	0	-14 138 398
Jääkmaksumus 31.12.2017	666 017	7 033 232	104 292	162 438	69 960	4 467 480	0	12 503 419

Lisa 5 Immateriaalne põhivara

	Tarkvara	Kasutusele võtmata tarkvara	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2015	416 578	68 638	485 216
Soetamine 2016	37 554	0	37 554
Mahakandmine 2016	-206 619	0	-206 619
Ümberklassifitseerimine	68 638	-68 638	0
Soetusmaksumus 31.12.2016	316 151	0	316 151
		0	
Akumuleeritud kulum 31.12.2015	-362 570	0	-362 570
Arvestatud kulum 2016	-29 227	0	-29 227
Mahakandmine 2016	206 255	0	206 255
Akumuleeritud kulum 31.12.2016	-185 542	0	-185 542
		0	
Jääkmaksumus 31.12.2016	130 609	0	130 609
Soetusmaksumus 31.12.2016	316 151	0	316 151
Soetamine 2017	0	21 550	21 550
Mahakandmine 2017	-6 400	0	- 6 400
Soetusmaksumus 31.12.2017	309 751	21 550	331 301
Akumuleeritud kulum 31.12.2016	-185 542	0	-185 542
Arvestatud kulum 2017	-37 018	0	-37 018
Mahakandmine 2017	6 400	0	6 400
Akumuleeritud kulum 31.12.2017	-216 160	0	-216 160
Jääkmaksumus 31.12.2017	93 591	21 550	115 141

Selgitused põhivaradega teostatud tehingute kohta

Tõnismägi 2 hoone soetusmaksumusse kapitaliseeriti 112 470 eurot toitlustuskompleksi parendusega seotud kulusid, sh tehnosüsteemide uuendamisega seotud kulusid summas 69 825 eurot. Masinaid ja seadmeid soetati 75 937 euro eest, sh raamatuskänner koos tarkvara jm lisadega summas 51 500 eurot, kahele raamatuskännerile soetati uus tarkvara kokku summas 18 275 eurot.

IT- ja muud inventari soetati summas 109 127 eurot, sh kettamassiiv 53 870 eurot, 2 switschi kokku 11 962 eurot, 2 serverit kokku 21 650 eurot ning kirjastajaportaalid

identifiitseerimiseks

11-04-2018

 Alkiri
Grant Thornton Baltic OÜ

riistvara 21 645 eurot. Teavikute ostmiseks kulus majandusaastal 151 148 eurot. Teavikuid annetati aruandeperioodil summas 64 219 eurot.

Lõpetamata immateriaalse varana lisandus kirjastajaportaali arenduseks tehtud tööd summas 2 680 eurot ning raamatukogu uue kodulehe arendamiseks tehtud väljaminekud summas 18 870 eurot.

Lisa 6 Kapitalirent

Kapitalirendi korras renditud vara:

	31.12.2017	31.12.2016
Masinaid ja seadmed		
Soetusmaksumus	0	64 000
Jääkmaksumus	0	9 600
Kapitalirendi võlgnevus	31.12.2017	31.12.2016
Lühiajaline (kuni 1 aasta)	0	6 499
Pikaajaline	0	0
Kokku	0	6 499

Aruandeperioodi maksed	6 499	10 666
Lepingute keskmine intressimäär	3,18%	3,18%
Lepingute alusvaluuta on euro.		
Kapitalirendi (raamatuskanner) maksetähtaeg	1. okt. 2017. a.	

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

	lisa	31.12.2017	31.12.2016
Võlad tarnijatele		136 358	96 307
Võlad töövõtjatele		13 413	12 289
Maksuvõlad	3	191 965	180 569
Muud kohustised		852	5 564
Saadud ettemaksed		3 638	0
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	10	311 129	184 097
Muud võlad		5 211	3 728
Kokku		662 566	482 554

Allkirjastatud
identifitseerimiseks

11-04-2018

Alkiri
Grant Thornton Baltic OÜ

Lisa 8 Kasutusrent

Kasutusrendi tulu aruandeaastal	lisa	2017	2016
Parkla		15 961	16 167
Ruumide rent ja majandamine		290 674	266 600
Kokku	9	306 635	282 767
Kasutusrendi kulu aruandeaastal		2017	2016
Sõidukid		4 947	5 021
Kontoritehnika		5 402	4 055
Kokku		10 349	9 076
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		2 017	2 016
12 kuu jooksul		3 319	0
1-5 aasta jooksul		11 143	0
Kokku		14 462	0

Kasutusrendile on antud 10,14% Tõnismägi 2 asuva hoone pinnast. Hoone jääkväärtus on 7 033 231 eurot, seega kasutusrendile antud vara jääkväärtus on 713 170 eurot.

2017.aastal sõlmiti 5 aastane rendileping sõiduauto Toyota RAV 4 kasutamiseks. Leping on mittekatkestatav. Rahvusraamatukogu auto väljaostmisel eelisõigust kasutada ei soovi.

Lisa 9 Müügitulu

Müügitulu tululiikide lõikes	lisa	2017		2016	
		summa (eurodes)	osakaal (%)	summa (eurodes)	Osakaal (%)
Üüritulu ja parkimisplatsi rent	8	306 635	47,7	282 767	42,1
Konverentsiteenus		206 620	32,1	240 392	35,8
Digiteerimine, skaneerimine ja konverteerimine		33 793	5,3	25 665	3,8
Kõitmine ja restaureerimine		19 764	3,1	21 883	3,3
Koolitused		12 903	2,0	17 011	2,5
Kirjastusteenused		24 824	3,9	30 747	4,6
Ajakirja RK väljaandmine		10 454	1,6	10 459	1,6
Näitused, kontserdid		9 182	1,4	11 305	1,7
Leppetrahvid		0	0,0	15 273	2,3
Arhiveerimine		6 393	1,0	6 045	0,9
Infoteenused		7 041	1,1	8 670	1,3
Ekskursioonid		3 689	0,6	963	0,1
Muud		2 123	0,3	1 150	0,2
Kokku		643 421	100,0	672 330	100,0

Alates 1.jaanuarist 2017 kajastuvad Leppetrahvid tulemiaruanDES viivisintressituludena muude tegevustulude all. 2017.aastal oli viivisintressituludid summas 11 774 eurot.

**Müügitulu geograafiliste
piirkondade lõikes**

	2017		2016	
	summa (eurodes)	osakaal (%)	summa (eurodes)	Osakaal (%)
Eesti	608 557	94,6	648 305	96,4
Taani	14 625	2,3	15 655	2,3
Rootsi	5 619	0,9	814	0,1
Belgia	4 383	0,7	16	0,0
USA	2 279	0,4	596	0,1
Austria	1 921	0,3	2448	0,4
Muud	6 037	0,8	5 326	0,8
Kokku	643 421	100,0	672 330	100,0

 Allkirjastatud
 Identifitseerimiseks

11-04-2018

 Allkiri
 Grant Thornton Baltic OÜ

Lisa 10 Sihtfinantseerimine

Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine	2017	2016
Kultuuriministeerium	137 167	467 027
Riigi Infosüsteemide Amet, struktuuritoetus 2014-2020	62 173	0
Muud	64 719	0
Kokku	264 059	467 027

Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	2017	2016
Kultuuriministeerium	152 332	112 730
Riigikantselei	81 000	77 000
Eesti Kultuurkapital	320	6 196
Tartu Ülikool	989	1 070
Tallinna Kultuuriväärtuste Amet	2 900	600
Eraisikud	1 552	1 704
Justiitsministeerium	3000	0
Muud	612	469
Haridus- ja Teadusministeerium	0	10 975
Tallinna Spordi- ja Noorsooamet	0	1 400
Riigi Infosüsteemide Amet, struktuuritoetus 2014-2020	5 834	0
Kokku	248 539	212 144

Saadud sihtfinantseerimisest moodustavad enamuse Kultuuriministeeriumi ja Riigikantselei toetus.

Raamatukogu hoone jaoks sh gaasikustutussüsteemi testimiseks ja parendamiseks saadi majandusaastal Kultuuriministeeriumilt 205 875 eurot. 32 000 euroga toetati e-raamatukogu arendamist ning kirjastajaportaali arendamist 39 617 euroga. Riigikantseleilt saadi toetust Euroopa Liidu infokeskuse finantseerimiseks 77 000 eurot ning andmelahenduse „tuntud eestlased“ loomiseks 4000 eurot.

Riigi Infosüsteemide Amet rahaldas 2017.aastal taotluse toetuse saamiseks struktuuritoetuste fondi periood 2014-2020 vahenditest kirjastajate Kirjastajaportaali arenduse II ja III etapi teostamiseks. Projekti kogumaksumus on 346 940 eurot, millest raamatukogu omafinantseering on 15% projekti kogumaksumusest.

Allkirjastatud
identifitseerimiseks

11-04-2018

Allkiri
Grant Thornton Baltic OÜ

Sihtfinantseerimise nõuded	lisa	31.12.2017	31.12.2016
Kultuuriministeerium		27	0
Riigi Infosüsteemide Amet, struktuuritoetus 2014-2020		5 834	0
Kokku	2	5 861	0

Sihtfinantseerimise ettemaksed	lisa	31.12.2017	31.12.2016
Kultuuriministeerium		294 455	175 145
Justiitsministeerium		8 000	0
I. Eenmaa sihtkapital		4 336	5 889
Muu		3 338	3 063
Kultuurkapital		1 000	0
Kokku	7	311 129	184 097

Ettemaksust moodustab 198 557 eurot raamatukaitse süsteemi (RFID) arendustöödeks antud toetus, 71 123 eurot kirjastajaportaali arendustöödeks eraldatud toetus ning 24 774 gaasikututussüsteemi ja hoone renoveerimise toetus. Justiitsministeeriumi poolt eraldatud 8 000 eurot on Riigi Teataja 1918-1940 väljaannete digiteerimiseks ja kättesaadavaks tegemiseks.

Lisa 11 Majandamiskulud

Kulud majandusliku sisu järgi	2017	2016
Administreerimiskulud	-69 465	-51 534
Uurimis- ja arendustööd	0	-14 395
Lähetused	-15 283	-47 615
Koolitused	-56 786	-32 663
Kinnistute ja hoonete majandamiskulud ja remont	-841 560	-746 353
Teavikute kulud	-339 287	-227 051
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-104 498	-244 100
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-275 712	-130 013
Sõidukite majandamiskulud	-11 557	-11 835
Materjalikulu	-3 263	-35 990
Inventar ja inventari remondikulud	-66 601	-46 492
Reklaami ja kommunikatsiooni kulud	-14 882	-17 572
Muud	-28 909	-17 784
Kokku	-1 827 803	-1 623 396

 Allkirjastatud
identifitseerimiseks

11-04-2018

 Allkiri
Grant Thornton Baltic OÜ

Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud

Kulud majandusliku sisu järgi	2017	2016
Maksud, lõivud (käibe-, maa-, ettevõtte tulumaks jms)	-363 146	-368 707
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded (sh leppetrahvid)	-2 713	-12 883
Muud tegevuskulud	-204	-340
Kokku	-366 063	-381 930

Lisa 13 Tööjõukulud

	2017	2016
Töötasud kokku (sh juhtkonnale makstud tasud)	-3 460 975	-3 287 099
Erisoodustused	-22 380	-20 887
Sotsiaalkindlustusmaksed	-1 181 340	-1 127 695
Kokku	-4 664 695	-4 435 681

Keskmine töötajate arv 264 269

Juhtkonnale makstud tasud	2017	2016
Peadirektori tasud	-49 059	-44 400
Nõukogu liikmete tasud	-2 210	-2 015
Kokku	-51 269	-46 415

Lisa 14 Seotud osapoolte tehingud

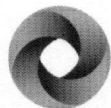
Eesti Rahvusraamatukogu ei ole seotud osapooltega 2017. aastal tehinguid teinud.

Allkirjastatud
Identifitseerimiseks

11-04-2018

Allkiri

Grant Thornton Baltic OÜ

Grant Thornton

An instinct for growth™

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Grant Thornton Baltic OÜ
Ahtri 6a
10151 Tallinn
Estonia

T +372 626 4500
F +372 626 4501
E info@ee.gt.com
www.grantthornton.ee

REG. CODE 10384467
VAT CODE EE100086678

Eesti Rahvusraamatukogu nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Eesti Rahvusraamatukogu (asutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2017 ning tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt asutuse finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) (ISA (EE)). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme asutusest sõltumatud kooskõlas Kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma tegevusaruannet ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda tegevusaruannet ja kaaluda seda tehes, kas tegevusaruandes sisalduv informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et tegevusaruanne on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Audit
Internal audit
Outsourcing
Tax
Legal
Financial advisory

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama asutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on rakendatav, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas asutuse likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad asutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas ISA (EE)-dega läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Me kasutame auditi osana vastavalt ISA (EE)-dega kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduureid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresituste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks asutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust asutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada asutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt

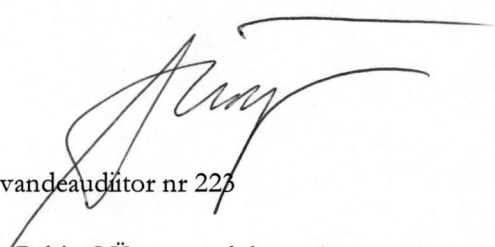
Grant Thornton

An instinct for growth™

tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Aivar Kangust, vandeauditor nr 223

Grant Thornton Baltic OÜ, tegevusluba nr 3

Ahtri 6a, 10151 Tallinn

11. aprill 2018

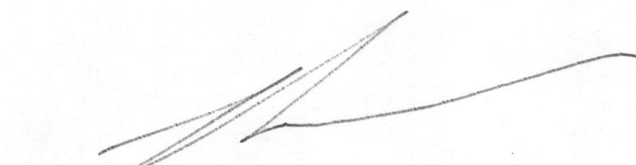
Audit
Outsourcing
Tax
Legal
Financial advisory

Majandusaasta aruande allkirjad

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaruandest.

Majandusaasta aruanne on kinnitanud nõukogu poolt 11.aprillil 2018. aastal.

Peadirektor:

.....
Janne Andresoo

Nõukogu esimees:

.....
Igor Gräzin